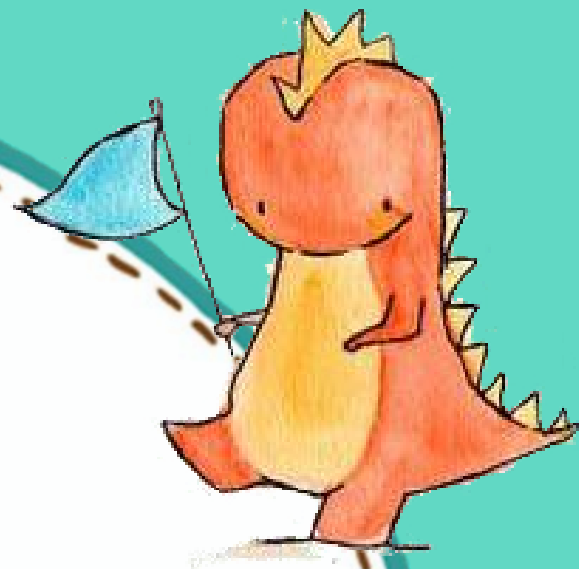

KHƠI ĐỘNG

TRÒ CHƠI

Nhìn hình đoán cuộc khởi nghĩa

Đây là cuộc khởi nghĩa nào?

**Khởi nghĩa
Hai Bà Trưng**

Đây là cuộc khởi nghĩa nào?

**Khởi nghĩa
Ngô Quyền**

Đây là cuộc khởi nghĩa nào?

**Khởi nghĩa
Bà Triệu**

Đây là cuộc khởi nghĩa nào?

**Khởi nghĩa
Phùng Hưng**

Lịch sử - Địa lý

BÀI 8: ĐẤU TRANH GIÀNH ĐỘC LẬP THỜI KÌ BẮC THUỘC

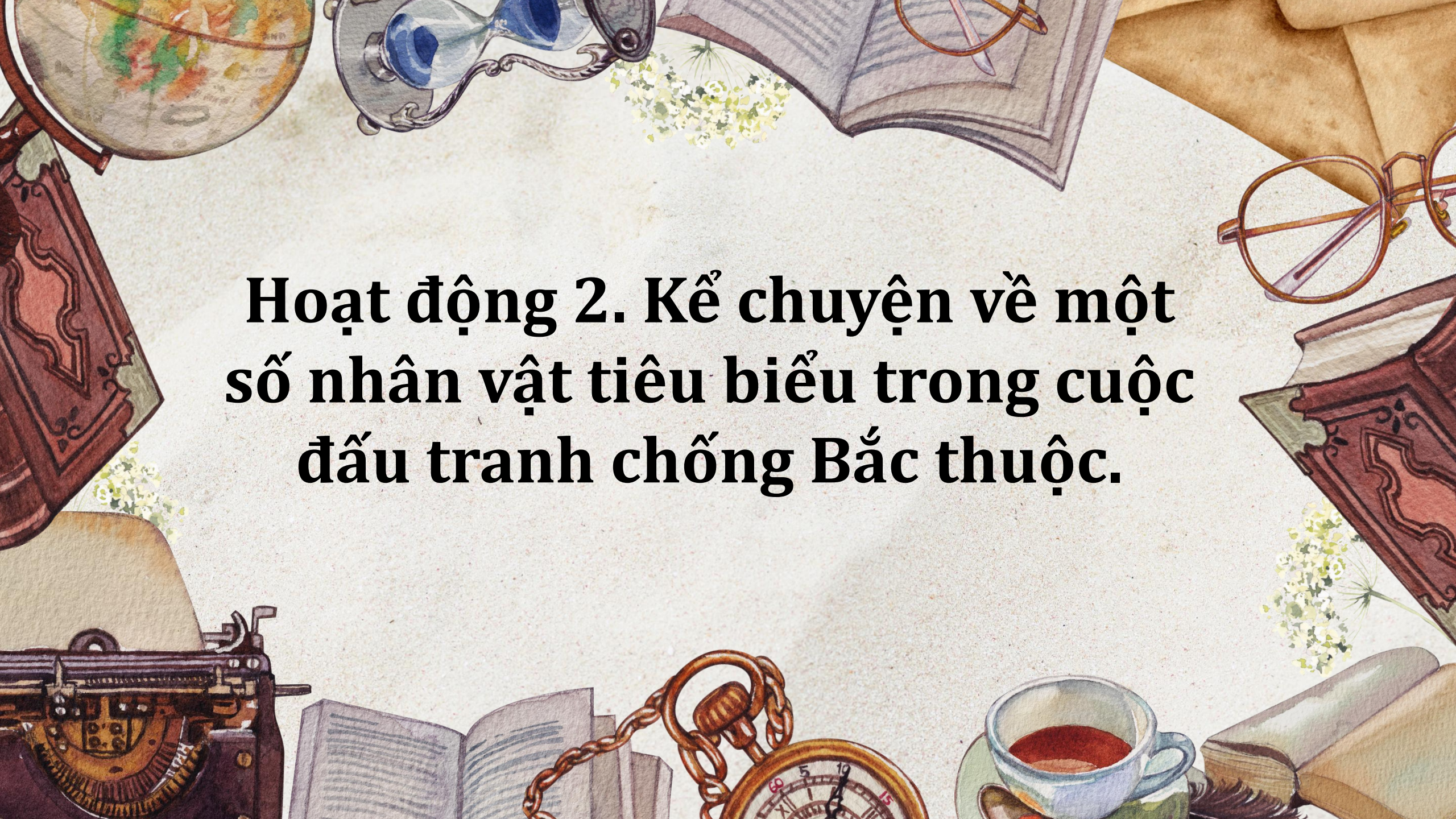
AN NAM (Tiết 2)

KHÁM PHÁ

Hoạt động 2. Kể chuyện về một số nhân vật tiêu biểu trong cuộc đấu tranh chống Bắc thuộc.

Câu chuyện
Lịch sử

TRUNG VƯƠNG TRỪ GIẶC HÁN

Thuở xưa, nước ta bị nhà Hán đô hộ. Chúng ra sức vơ vét của cải, bóc lột nhân dân ta. Bấy giờ, ở huyện Mê Linh (Hà Nội) có hai chị em gái tên là Trưng Trắc và Trưng Nhị rất giỏi võ nghệ, sớm nuôi chí giành lại non sông. Chồng bà Trưng Trắc là Thi Sách bị Thái thú Tô Định giết hại. Trưng Trắc đã cùng với em gái phát cờ khởi nghĩa để "đền nợ nước, trả thù nhà".

Cuộc khởi nghĩa được nhân dân nhiều nơi hưởng ứng. Nghĩa quân làm chủ Mê Linh, rồi tiến xuống Cổ Loa (Đông Anh, Hà Nội), tấn công Luy Lâu (Thuận Thành, Bắc Ninh). Cuộc khởi nghĩa giành thắng lợi, Trưng Trắc được tôn làm vua, gọi là Trưng Vương. Đất nước được độc lập trong hơn ba năm (40 – 43).

Cuộc khởi nghĩa Hai Bà Trưng đã chứng tỏ tinh thần đấu tranh bất khuất của nhân dân ta, tạo tiền đề cho việc khôi phục nền độc lập, tự chủ của nước nhà sau này.

(Theo *Hai Bà Trưng và cuộc khởi nghĩa chống quân đô hộ nhà Hán*, NXB Giáo dục, 2007)

▲ Hình 1. Trưng Vương trừ giặc Hán (tranh dân gian Đông Hồ)

▲ Hình 1. Trưng Vương trừ giặc Hán (tranh dân gian Đông Hồ)

*Trưng Vương trừ giặc Hán
(tranh dân gian Đông Hồ):
Bức tranh tái hiện cảnh
nghĩa quân Hai Bà Trưng
truy đuổi giặc Hán với khí
thế tiến công mạnh mẽ. Hai
Bà Trưng hùng dũng cưỡi
voi xông trận, quân Hán
thua thoá chạy tan tác.*

Câu chuyện
Lịch sử

LÝ BÍ VÀ NHÀ NƯỚC VẠN XUÂN

Vào thế kỉ VI, dưới ách đô hộ tàn bạo của nhà Lương, Lý Bí – một hào trưởng quê ở Phố Yên (Thái Nguyên) đã phát cờ khởi nghĩa. Hào kiệt và nhân dân khắp nơi kéo về hưởng ứng. Nghĩa quân đã chiếm được hầu hết các quận, huyện. Viên quan cai trị hoảng sợ vội bỏ thành Long Biên chạy về Trung Quốc. Mùa xuân năm 544, Lý Bí lên ngôi vua, tự xưng là Lý Nam Đế, đặt tên nước là Vạn Xuân, dựng kinh đô ở vùng cửa sông Tô Lịch (Hà Nội). Ông còn lập triều đình, gồm hai ban Văn, Võ; mở chùa Khai Quốc,...

Cuộc khởi nghĩa Lý Bí thể hiện lòng yêu nước, khẳng định sự trưởng thành về ý thức đấu tranh giành độc lập của nhân dân ta.

(Theo Đinh Xuân Lâm, Trương Hữu Quýnh (Chủ biên),
Tủ điển nhân vật lịch sử Việt Nam, NXB Giáo dục, 2005)

▲ Hình 2. Đền thờ Lý Nam Đế (Phú Thọ)

+ Lý Bí xuất thân từ một hoà trưởng địa phương, quê ông ở Thái Bình. Ông giữ chức quan nhỏ trong chính quyền đô hộ. Với lòng yêu nước, thương dân, bất bình trước bè lũ đô hộ, ông sớm bỏ quan, về quê. Ông cùng với Tinh Thiều mưu tính việc khởi nghĩa, chiêu tập hiền tài.

+ Trải qua nhiều cuộc chiến Lý Bí đã giành thắng lợi cả hai chiến trường biên giới Nam, Bắc. Mùa xuân năm 544, Lý Bí dựng lên một nước mới, quốc hiệu Vạn Xuân, đóng đô ở miền cửa sông Tô Lịch. Lý Bí là người Việt Nam đầu tiên tự xưng Hoàng đế, niên hiệu Lý Nam Đế.

▲ Hình 2. Đền thờ Lý Nam Đế (Phú Thọ)

+ Sau khi Lý Bí mất, nhân dân ở nhiều nơi thuộc các tỉnh: Thái Bình, Thái Nguyên, Hà Nội, Vĩnh Phúc... đã lập đền thờ để tưởng nhớ công lao to lớn của nhà vua. Trong đó, đền thờ ở Phú Thọ là nơi đặt lăng mộ của nhà vua.

NGÔ QUYÊN ĐẠİ PHẢ QUÂN NAM HÁN

Năm 937, sau khi Dương Đình Nghệ bị Kiều Công Tiễn sát hại, Ngô Quyền – một vị tướng tài, con rể của Dương Đình Nghệ đã đưa quân từ Ai Châu (Thanh Hoá) ra Bắc để trị tội kẻ phản nghịch. Kiều Công Tiễn hoảng sợ, cầu cứu vua Nam Hán. Nhân cơ hội đó, năm 938, vua Nam Hán sai con là Hoằng Tháo đem quân sang xâm lược nước ta theo đường biển tiến vào cửa sông Bạch Đằng (giữa Quảng Ninh và Hải Phòng).

Nghe tin Hoằng Tháo sắp đến, Ngô Quyền cho người đem cọc lớn vạt nhọn, đầu bịt sắt đóng ngầm trên sông Bạch Đằng. Khi thủy triều lên, Ngô Quyền cho thuyền ra khiêu chiến rồi giả vờ thua và rút chạy để dụ quân giặc vào trận địa. Đợi lúc thủy triều xuống, ông tổ chức cho quân phản công, khiến chiến thuyền của giặc va vào bãi cọc, bị vỡ và đắm rất nhiều. Hoằng Tháo tử trận, quân ta đại thắng.

Chiến thắng Bạch Đằng của Ngô Quyền đã chấm dứt hoàn toàn ách đô hộ của phong kiến phương Bắc, mở ra thời kì độc lập, tự chủ lâu dài cho dân tộc.

(Theo Đăng Khoa, Hoài Thu, *Ngô Quyền và trận chiến trên sông Bạch Đằng*, NXB Văn hoá Thông tin, 2014)

▲ Hình 3. Tượng đài Ngô Quyền (Hải Phòng)

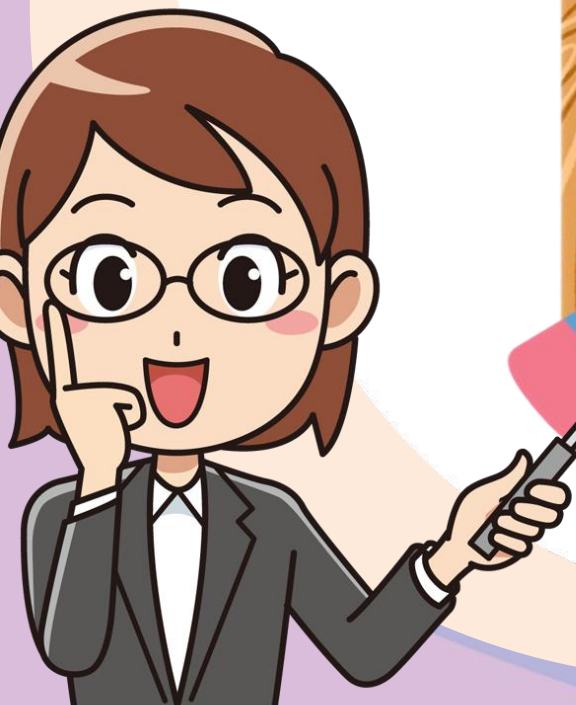
▲ **Hình 3.** Tượng đài Ngô Quyền
(Hải Phòng)

Ngô Quyền quê ở Đường Lâm (Sơn Tây, Hà Nội), ông xuất thân trong một gia đình quý tộc. Năm 938, trên sông Bạch Đằng lịch sử, Ngô Quyền đã lãnh đạo quân dân ta lập trận địa cọc ngầm vây, đánh bại quân nam Hán xâm lược, kết thúc hơn 1000 năm Bắc thuộc, mở ra thời kì độc lập, tự chủ lâu dài của dân tộc.

Kể lại câu chuyện Lịch sử trong nhóm.

- + Em hãy cho biết câu chuyện nhắc đến nhân vật lịch sử nào?
- + Em hãy nêu những việc làm của nhân vật lịch sử đó.
- + Bài tỏ cảm nghĩ của em về nhân vật lịch sử đó.

LUYỆN TẬP

Em hãy cho biết các câu chuyện vừa đọc nhắc đến nhân vật lịch sử nào?

- **Hai Bà Trưng**
- **Lý Bí**
- **Ngô Quyền**

Thảo luận nhóm 4

**Em hãy nêu những việc làm
của nhân vật lịch sử đó.**

Thảo luận nhóm 4

- **Cuộc khởi nghĩa Hai Bà Trưng đã chứng tỏ tinh thần đấu tranh bất khuất của nhân dân ta, tạo tiền đề cho việc khôi phục nền độc lập, tự chủ của nước nhà.**
- **Cuộc khởi nghĩa Lý Bí thể hiện lòng yêu nước, khẳng định sự trưởng thành về ý thức đấu tranh giành độc lập của nhân dân ta.**
- **Chiến thắng Bạch Đằng của Ngô Quyền đã chấm dứt hoàn toàn ách đô hộ của phong kiến phương Bắc, mở ra thời kì độc lập, tự chủ lâu dài cho dân tộc.**

VĂN DỤNG

Nêu cảm xúc về các
câu chuyện lịch sử
đã học.

CHÚC EM ĐỌC TỐT

